

Beleidskompasformulier voor **internetconsultatie**

6 mei 2024

**Voorstel voor een algemene maatregel van
bestuur "Besluit procedurele versnellingen
elektriciteitsprojecten"**

(op grond van artikel 16.87a Omgevingswet (nieuw))

Korte aanleiding en doel van de aanwijzing

Op grond van artikel 16.87a Omgevingswet (nieuw, kamerstukken 36512) worden besluiten voor bepaalde elektriciteitsprojecten aangewezen.¹ Deze projecten dragen bij aan de energietransitie, klimaatdoelen en het oplossen van netcongestie (mede ten behoeve van woningbouw) en waarvan de versnelde uitvoering noodzakelijk is vanwege zwaarwegende maatschappelijke belangen:

- aanleg, uitbreiding, onderhoud of aanpassing van een transmissiesysteem voor elektriciteit voor zover het betreft delen van het systeem voor het transport van elektriciteit op een spanningsniveau gelijk aan of groter dan 110 kilovolt en de daarmee verbonden schakel- en transformatorstations en andere voor die hoogspanningsverbinding noodzakelijke hulpmiddelen; en
- aanleg, uitbreiding, onderhoud of aanpassing van delen van het distributiesysteem voor elektriciteit met een spanningsniveau gelijk aan of groter dan 25 kilovolt en de daarmee verbonden schakel- en transformatorstations en andere voor die verbindingen (boven- en ondergronds) noodzakelijke hulpmiddelen.

Op deze projecten worden met de aanwijzing door een algemene maatregel van bestuur wettelijke versnellingen in de beroepsfase van toepassing die ook gelden voor het projectbesluit (op grond van artikelen 16.86 en 16.87, van de Omgevingswet). Het gaat om:

1. vervanging van het huidige beroep in twee instanties (bij de rechtbank en vervolgens bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State) door beroep in één instantie bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State;
2. uitspraak door de bestuursrechter binnen zes maanden;
3. voorschrijven van versnelde behandeling van het beroep;
4. uitsluiten van de mogelijkheid tot het instellen van pro forma beroep.

1. Wie zijn belanghebbenden en waarom?

- **Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?**

Directe belanghebbenden zijn: gemeenten/provincies/Rijk/rechtspraak, Netbeheer Nederland en netbeheerders (initiatiefnemers van de projecten: met name TenneT, Stedin, Liander en Enexis).

Indirecte belanghebbenden zijn: rechtzoekenden.

- **Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?**

Raad voor de rechtspraak, Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Rijksuniversiteit Groningen, de Vereniging Nederlandse Gemeenten, Netbeheer Nederland, netbeheerders.

- **Op welke wijze worden belanghebbenden in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?**

Er is een structuur opgezet met directe belanghebbenden, die grotendeels zitting hebben in een klankbordgroep, om ze informeel en formeel te betrekken in het traject. In de voorfase is er vaak op informele wijze input opgevraagd en van gedachten gewisseld en in het eindstadium wordt ook formeel afgestemd, in elk geval met de koepels (Vereniging Nederlandse Gemeenten,

¹ Zie voor de energieprojecten ook de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting, Kamerstukken II 2023/24, 36512, nr. 3, blz. 40, 42, 110 en 153.

Interprovinciaal Overleg). Daarnaast kunnen deze instanties, evenals eenieder, gedurende de internetconsultatie van dit besluit zienswijzen indienen.

2. Wat is het probleem?

a) Wat is vermoedelijk het probleem?

Gelet op de grote netcongestie is het noodzakelijk dat vooral netversterkingsprojecten sneller gerealiseerd worden, omdat – als dit niet gebeurt - grote opgaven (zoals woningbouw) met een langere beroepsfase en de onzekerheid die daarmee gepaard gaat, vertraging kunnen oplopen. Ook met het oog op de noodzakelijke energietransitie en het kunnen behalen van de (internationale en nationale) klimaatdoelstellingen, is het verkorten van de procedure noodzakelijk om nationale en regionale infrastructuur versneld te kunnen realiseren en vertraging te voorkomen. Het gaat om die projecten die in de huidige investeringsplannen van de landelijke en de regionale netbeheerders staan en uiterlijk in 2032 moeten zijn gerealiseerd. De Omgevingswet biedt een aantal instrumenten om tot de vergunning van dergelijke projecten te komen. De beroepsprocedure is veelal al met één feitelijke instantie (Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State als bestuursrechter “in eerste en enige aanleg”), maar soms ook niet (zie hiervoor ook de bijlage bij dit formulier).

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

Gelet op de maatschappelijke problemen vanwege netcongestie en de noodzaak om tijdig klimaatdoelstellingen te halen, is een lange beroepsprocedure in twee instanties potentieel vertragend en levert mogelijk onzekerheid op bij overheden, netbeheerders, investeerders, projectontwikkelaars en bedrijven. Er zijn verschillende procedures met soms wel twee instanties en soms niet (zie het schema in de bijlage). Welke beroepsgang(en) geld(t)(en), is afhankelijk van het gekozen instrument. Zo kent de huidige procedure van met name de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit twee instanties van beroep, terwijl de komende jaren naar verwachting in een aantal gevallen dit instrument zal worden ingezet in plaats van een wijziging van het omgevingsplan. Hiermee kan de fase van onzekerheid over de realisatie van het project lang duren doordat twee feitelijke rechtsgangen mogelijk zijn bij eerst de rechtbank en dan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

c) Wat is de omvang van het probleem?

De omvang van het probleem is afhankelijk van de scope en het aantal aankomende projecten dat onder de aanwijzing valt. Uit de investeringsplannen van netbeheerders is op te maken om hoeveel projecten het in absolute zin gaat als besluiten voor deze categorie van projecten onder het toepassingsbereik van artikel 16.87a Omgevingswet (nieuw) worden gebracht. Een deel daarvan kent al één instantie in beroep (zie ook bijlage voor de verschillen tussen mét en zonder het voorstel). Daarnaast is, om te bezien in welke gevallen de versnelde beroepsfase kan bijdragen aan het doel, gekeken naar het aantal zaken bij rechtbanken en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in het verleden. Ook is een inschatting gemaakt naar de toekomst toe. De scope van de aanwijzing en absolute getallen van projecten tot 2032 is als

volgt: - 220kV/380 kV-verbindingen en verdeelstations: ongeveer 10 tot 20 projecten die vanuit de Rijksprojectprocedure (waarop de versnelde beroepsprocedure al van toepassing is) worden overgelaten aan decentrale overheden²; -110 kV/150 kV-verbindingen en verdeelstations: ongeveer 100 tot 125 projecten; en -25 kV/50kV-verbindingen en verdeelstations: ongeveer 300 tot 450 projecten van de drie grootste netbeheerders (Liander, Enexis en Stedin; de overige regionale netbeheerders hebben naar verwachting geen of weinig van dit soort projecten). Bij de genoemde projecten horen nog ongeveer 80 projecten voor aansluitingen en systeemkoppelingen. De schatting van al deze projecten is een ruime.³

De scope is in samenwerking met netbeheerders en de koepels tot stand gekomen omdat deze projecten noodzakelijk zijn om aan de versnelde uitvoering van de aangewezen projecten bij te dragen. Met name de decentrale projecten hebben (ook) een regionale functie. Een knelpunt op het spanningsniveau vanaf 25kV kan een dorp, stadsdeel of zelfs regio in congestie houden. Als de scope nog verder verruimd zou worden naar spanningsniveaus onder 25/50kV zouden er meer projecten onder vallen en daarbij de regeldruk bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State mogelijk (verder) toenemen. Dit zou een hogere werklast voor de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State teweeg kunnen brengen.

Conclusies over rechtszaken in het verleden (2015-2023) over de categorie van projecten die aangewezen worden (op basis van het onderzoek van de Rijksuniversiteit van Groningen van 27 maart 2024⁴):

Eén van de meest opvallende bevindingen van het onderzoek is dat er bij rechtbanken weinig procedures zijn gevoerd over elektriciteitsprojecten. Bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State waren het er slechts negentien uitspraken (waarvan achttien bodemprocedures) over specifiek elektriciteitsprojecten van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State als rechter in eerste en enige aanleg. Verder:

- Procedures over dit soort projecten duren gemiddeld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State substantieel korter dan bij de rechtbanken, ondanks het feit dat deze zaken bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State bijna steeds meervoudig worden behandeld en dat met regelmaat sprake is van afwijkingen van de standaardprocedure (met name in de vorm van inschakeling van de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening, STAB).
- Om die reden kan worden verondersteld dat het aanmerken van besluiten over elektriciteitsprojecten als 'van groot maatschappelijk belang', met als consequentie dat de Afdeling

² Als deze projecten dezelfde beroepsprocedure hebben als die projecten die door Rijk of provincie worden gedaan, blijft het ook aantrekkelijk om deze projecten decentraal (en dus dicht bij de burger) te beleggen.

³ Er zijn hieronder projecten die hoe dan ook onder de bevoegdheid van gemeenten vallen en projecten die het Rijk bewust aan decentrale overheden kan laten, zoals de aanleg van een hoogspanningsstation. Daarbij is het opvallend dat als het Rijk de besluitvorming zelf doet in het kader van een projectprocedure, meteen beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State openstaat, maar dat als de besluitvorming op gemeentelijk niveau ligt, bijvoorbeeld na overdracht van het bevoegd gezag, er beroep in twee instanties mogelijk is. Ook kan de provincie of het Rijk dit soort projecten meer naar zich toetrekken, waardoor sowieso de versnellings-elementen van hoofdstuk 16 van de Omgevingswet van toepassing zijn.

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/05/21/bijlage-3-onderzoek-rug-de-consequenties-van-de-wijziging-van-rechtsbeschermingsprocedures-over-elektra>

bestuursrechtspraak van de Raad van State als rechter in eerste en enige aanleg de bevoegde instantie is, tot een effectievere afdoening van procedures over die besluiten zal leiden.

Verwachtingen tot 2032:

Gelet op de opgaven voor de energietransitie tot 2032, zullen er in de toekomst meer elektriciteitsprojecten worden gerealiseerd dan in de afgelopen jaren. De verwachting is derhalve dat er ook meer beroepszaken zich zullen aandienen, maar gelet op de cijfers van de afgelopen jaren en de zaken die – getuige het rapport van de Rijksuniversiteit Groningen - bij de rechtbanken kwamen, zal het zeker bij de projecten onder 110 kV geen grote, extra werkdruk geven. De grootste categorie projecten (circa 300 tot 450) is in de regel minder ingrijpend voor de fysieke leefomgeving waarmee hiertegen zelden beroep wordt ingesteld (het gaat vaak ook om ondergrondse kabels). Op basis van het RUG rapport worden tot 2032 naar schatting 68 tot 90 extra beroepen in één instantie verwacht voor middelgrote projecten en naar schatting circa 8 beroepen voor grote projecten. Daarmee betreft dit slechts een klein percentage van alle zaken die jaarlijks bij de Afdeling bestuursrechtspraak terecht komen. Het gaat om een categorie zaken waarin de Afdeling al sinds jaar en dag expertise heeft, dus het gaat primair om capaciteit.

Wel kunnen zich door toenemende druk op de schaarse ruimte eerder grondeigendoms kwesties voordoen en gaat er binnen alle sectoren meer gebouwd worden dan tot nu toe, waardoor de druk op de ruimte groter wordt. Overigens zou, zonder de beoogde aanwijzing door dit besluit, een lichte verschuiving plaatsvinden van zaken die in eerste en enige aanleg bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State terecht komen naar eerste aanleg bij rechtbanken. Dit vanwege een naar verwachting licht vergrote toepassing van de buitenplanse omgevingsplanactiviteit voor de ruimtelijke inpassing van de betreffende projecten, in plaats van het (meteen) wijzigen van het omgevingsplan. Dit is mede het geval doordat het Rijk in toenemende gevallen projecten die onder de rijksprojectprocedure vallen, decentraal en met name door gemeenten wil laten inpassen. Of deze projecten van invloed zijn op de omvang van het probleem hangt af van het in te zetten instrument. Daarnaast levert de aanwijzing op grond van artikel 16.87a van de Omgevingswet (nieuw) ook nog een verkorte uitspraaktermijn en het verbod op pro forma beroep.

d) Wat is het huidige beleid / wat zijn leerpunten uit evaluatie ?

Beroep in één instantie is voor grote energie(infra-)projecten niet nieuw. Voor het omgevingsplan en het projectbesluit (zie ook de bijlage) bestaat al beroep in eerste en enige aanleg bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Dit gold onder de Wet ruimtelijke ordening zowel voor het inpassingsplan als voor de vergunningen die mee gecoördineerd werden (volgens overgangsrecht kan nog oud recht van toepassing zijn). Onder de Omgevingswet geldt dit ook voor het projectbesluit dat tot stand komt via de projectprocedure alsmede voor de besluiten ter uitvoering ervan, die met de nieuwe coördinatie-regeling van de Algemene wet bestuursrecht (afd. 3.5 Awb) gecoördineerd worden voorbereid. Ook voor bepaalde Crisis- en herstelwet projecten waren afwijkingen voor duurzame energieprojecten geregeld. Deze specifieke mogelijkheden zijn – behoudens overgangsrecht - vervallen met inwerking-treding van de Omgevingswet. Deels is hiervoor de projectprocedure voor in de plaats gekomen. Deze kent dezelfde versnellingselementen van de voorgestelde aanwijzing. Maar projecten die via een wijziging van

een omgevingsplan gaan, kennen weliswaar eerste en enige aanleg Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State maar niet een verbod om pro forma beroep in te stellen en een zes maandentermijn voor de uitspraak.

Nu in de situatie onder de Omgevingswet naar verwachting meer gebruik gemaakt wordt van het instrument buitenplanse omgevingsplanactiviteit (als equivalent van een wijziging van het omgevingsplan), ontstaat hierin gedurende de duur van de aanwijzing een niet-uniforme situatie. Voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit is een omgevingsvergunning nodig met beroep in twee instanties (eerste aanleg bij de rechtbank en hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State) en een gewone uitspraaktermijn van één jaar. Terwijl de meeste van dit soort projecten in de periode tot 2032 vergund c.q. gerealiseerd worden. Hier heeft dus nog geen evaluatie plaatsgevonden, maar het schept naar verwachting (verdere) onduidelijkheid en vertraging voor de betreffende projecten in de toekomst, zoals hiervoor geschetst.

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet? (Nuloptie) / Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De nuloptie is om de voorgestelde maatregel met versnellingselementen niet door te voeren. Hiermee wordt de netcongestie niet snel genoeg verholpen en wordt niet bijgedragen aan het behalen van de klimaatdoelstellingen.

Een neveneffect kan zijn dat er te veel druk op andere instrumenten ontstaat, zoals inzet van het omgevingsplan met een mogelijk langere voorbereidingstijd. Hierdoor lopen noodzakelijke projecten potentieel vertraging op.

3. Wat is het beoogde doel?

a) Wat zijn de beleidsdoelen?

Overkoepelende doelstellingen: -Netcongestie, mede ten behoeve van woningbouw, verminderen door versnelling van de totstandkomings- en beroepsprocedure. -Energietransitie versnellen en het behalen van (internationale) klimaatdoelstellingen. Hieraan draagt een versnelling van de beroepsprocedure bij.

Resultaat van procedurele versnellingen in de beroepsfase (op grond van artikel 16.87a van de Omgevingswet)

Het resultaat van aanwijzing met een algemene maatregel van bestuur is een snellere beroepsprocedure, ook als een omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit wordt aangevraagd voor de aangewezen projecten. Er is daarmee ook minder belemmering voor de overdracht van bevoegdheden door Rijk aan decentrale bestuursorganen en een betere spreiding van de projecten over de best passende instrumenten (zoals weergegeven in de figuur in de bijlage). Het aanwijzen van met name deze projecten levert daarom een substantiële bijdrage aan de gestelde maatschappelijke doelen. Ook kan de aanwijzing van deze projecten tot een effectievere afdoening van procedures over die besluiten leiden. Niet alle projecten profiteren van alle versnellingselementen. Een deel profiteert van een verschuiving van rechtbank ("eerste

aanleg") naar Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ("eerste en enige aanleg") en een groter deel alleen van de versnelde uitspraak en het verbod van pro forma beroep.

b) Aan welke duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's) en brede welvaartsuitkomsten dragen de doelen bij?

Het draagt bij aan: SDG 7 betaalbare en duurzame energie, SDG 9 industrie innovatie en infrastructuur, SDG 11 duurzame steden en gemeenschappen en SDG 13 klimaatactie.

c) Zijn er specifieke randvoorwaarden en criteria die volgen uit de probleemanalyse of die te maken hebben met budgettaire of andere beperkingen?

Geen.

d) Gedragsperspectief

De beroepsclausule onder aangewezen besluiten geeft aan waar beroep kan worden ingesteld.

4. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten voor beleid gegeven de probleem- en oorzakenanalyse, doelenboom en gedragsanalyse en overige informatiebronnen, zoals evaluaties van eerder beleid?

- Kortere beroepsprocedure voor betrokkenen (maar één rechtsgang).
- Daarmee minder proceskosten voor betrokkenen.
- Uniformiteit in beroepsprocedures gedurende de duur van de aanwijzing (waarin het grootste deel van de projecten moet worden gerealiseerd).
- Bijdrage draagvlak voor het overdragen aan decentrale overheden in gevallen waarin dit sneller is (zonder dit voorstel wordt de procedure bij het overdragen vanuit rijksprojectprocedure aan lagere overheden namelijk belemmerd met een reguliere beroepsfaseprocedure).

5. Wat zijn de gevolgen van de opties?

a) Wat zijn de verwachte gevolgen?

- Beperkte extra druk op de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Er zal mogelijk alleen een verschuiving plaatsvinden tussen de ten behoeve van de projecten in te zetten instrumenten.
- Verder draagt het bij aan draagvlak voor het overdragen aan decentrale overheden in gevallen waarin dit sneller is.
- Uniformiteit van beroepsprocedures gedurende de duur van de aanwijzing .
- (mogelijk) betere spreiding in toe te passen instrumenten.

b) Welke verplichte toetsen zijn op het traject van toepassing?

Naast de internetconsultatie zijn de volgende toetsen van toepassing:

Toets	Relevant	Niet-Relevant
1. Bedrijfseffectentoets (BET) / deels overlap ALonderzoek		x
2. Doenvermogen		x
3. ATR Regeldruk (tijdens internetconsultatie)	x	
4. Keuze sanctiestelsel (bestuursrecht/strafrecht)		x
5. Certificatie en accreditatie		x
6. U&H-toets ook wel HUF toets		x
7. Privacy impact assessment		x
8. Milieueffectentoets (MET)		x
9. Uitvoerbaarheidstoets decentrale Overheden (tijdens internetconsultatie)	x	
10. WKB / Rijksbredewetgevingstoets (tijdens internetconsultatie)	x	

c) Wat is de beste analysemethode om systematisch de aannames te valideren?

Onderzoek met betrekking tot de daadwerkelijke omvang van met name die zaken die verschuiven van rechtbank naar de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, monitoring en evaluatie, Uitvoerbaarheidstoets decentrale overheden (focus op de aangepaste beroepsclausule), formele afstemming en internetconsultatie.

6. Wat is de voorkeursoptie?

a) Voorkeursoptie

Zie korte aanleiding en doel aanwijzing.

b) Hoe is de gekozen optie beoordeeld in termen van:

Doeltreffendheid en doelmatigheid/Uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief doenvermogen, regeldruk en handhaving):

- Een versnelde beroepsprocedure is doeltreffend en doelmatig;
- Regeldruk zal mogelijk iets toenemen (want met name gemeenten moeten alert zijn op aangepaste beroepsclausule);
- Ministerie van EZK zal tijdig voorlichting over de uitvoering geven en hierbij ondersteunen (standaardberoepsclausule).

Brede maatschappelijke impact:

De aangewezen categorie projecten draagt bij aan het nastreven van de doelen van de Omgevingswet waarvan de versnelde uitvoering noodzakelijk is vanwege zwaarwegende maatschappelijke belangen. Het draagt hiermee bij aan het verhelpen van netcongestie en aan de klimaatdoelstellingen.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden in dit voorstel?

Risico's en onzekerheden: eventuele beperkte toename van werklast voor de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Ook kan bijvoorbeeld een piek ontstaan in bepaalde

jaren (die ook door andere zaken kan komen dan door die onder de aanwijzing vallen van dit besluit).

d) Hoe ziet de voorgenomen monitoring en evaluatie eruit?

De gevolgen van dit besluit worden gemonitord en geëvalueerd. Er zal bezien worden wat de gevolgen voor rechtspraak daadwerkelijk zijn. De wijze van monitoring en evaluatie wordt ingevuld tijdens de internetconsultatie. Dit wordt gezamenlijk met het Ministerie van BZK gedaan, die dit ook doet voor het Besluit versterking regie volkshuisvesting (zie: [Overheid.nl | Consultatie Besluit en Regeling versterking regie volkshuisvesting \(internetconsultatie.nl\)](#)). Hierbij worden het Ministerie van Justitie en Veiligheid, de Raad voor de Rechtspraak, de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en betrokken netbeheerders en Netbeheer Nederland betrokken.

Bijlage: Figuur: In de eerste tabel staat een overzicht van de besluiten van elektriciteitsprojecten die onder het toepassingsbereik van deze algemene maatregel van bestuur vallen. In de tweede tabel wordt inzichtelijk gemaakt wat de gevolgen zijn van de aanwijzing in deze algemene maatregel van bestuur.

A: gevolgen voor aangewezen besluiten van projecten binnen het toepassingsbereik van deze algemene maatregel van bestuur

Besluiten die met deze algemene maatregel van bestuur worden aangewezen	Toepasselijke voorbereidingspro-cedure (blijft ongewijzigd)	Toepasselijke beroepsprocedure na aanwijzing door deze algemene maatregel van bestuur
Vaststelling of wijziging van een omgevingsplan	Uniforme openbare voorbereidingsprocedure (afd. 3.4 Algemene wet bestuursrecht, hierna: Awb)	<ul style="list-style-type: none"> • beroep in één instantie bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, hierna: ABRvS; • zes maanden voor de uitspraak; en • verbod op pro forma beroep.
Beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor: 1°. een omgevingsplanactiviteit bestaande uit: i. een bouwactiviteit; ii. het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden; 2°. een bouwactiviteit.	Uniforme openbare voorbereidingsprocedure (afd. 3.4 Awb) of reguliere voorbereidingsprocedure	

B: verschillen vóór en na inwerkingtreding van deze algemene maatregel van bestuur

Instrument Omgevingswet en de betrokken overheden	Vorbereidings-procedure	Beroepsprocedure voorafgaand aan de aanwijzing in deze algemene maatregel van bestuur	Wijzigingen van de beroepsprocedure voor besluiten van projecten die binnen het toepassingsbereik van deze algemene maatregel van bestuur vallen na aanwijzing
1. Projectbesluit (inclusief besluiten ter uitvoering van het projectbesluit) (voorheen: RCR & PCR) Rijk/provincie	Projectprocedure van afdeling 5.2 jo. hoofdstuk 16 Omgevingswet (verkenning en planuitwerking) inclusief uitvoeringsbesluiten	Beroep in één instantie (ABRvS), zes maanden voor uitspraak en verbod pro forma beroep	niet van toepassing ^[1]
2. Gemeentelijk project van publiek belang, artikel 5.55 Omgevingswet (altijd in combinatie met de wijziging van een omgevingsplan) Gemeente	Procedure is grotendeels gelijk aan de projectprocedure van afdeling 5.2 Omgevingswet	Beroep in één instantie (ABRvS) en zes maanden voor uitspraak	Verbod pro forma beroep
3. Omgevings-vergunning (als "afwijking van het omgevingsplan" of een buitenplanse omgevingsplanactiviteit) los van het projectbesluit Gemeente	Reguliere voorbereidingsprocedure (soms ook - met milieueffectrapportage - of na toepassing artikel 16.65 van de Omgevingswet de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (afd. 3.4 Awb)	Beroep in twee instanties (rechtbank en hoger beroep bij ABRvS) en gewone uitspraaktermijn van één jaar (per instantie)	Beroep in één instantie (ABRvS), zes maanden voor uitspraak en verbod pro forma beroep
4. Wijziging van het omgevingsplan Gemeente	Uniforme openbare voorbereidingsprocedure (afd. 3.4 Awb)	Beroep in één instantie (ABRvS) en reguliere uitspraaktermijn van één jaar	Zes maanden voor uitspraak en verbod pro forma beroep
5. Toepassing coördinatieregel afd 3.5 Awb (los van de projectprocedure) Rijk/provincie/gemeente	Reguliere of uniforme openbare voorbereidingsprocedure (afd. 3.4 Awb), afhankelijk van welke vergunningen mee gecoördineerd worden	Beroep in één instantie als voor één van de besluiten beroep bij de ABRvS openstaat of beroep in twee instanties als tegen de oorspronkelijke vergunningen eerst beroep bij de rechtbank openstaat (art. 3:29 Awb)	Als één of meer gecoördineerde besluiten zijn aangewezen in deze algemene maatregel van bestuur: beroep in één instantie (ABRvS), zes maanden voor uitspraak en verbod pro forma beroep